

Svar på initiativärende om inrättande av
resultatutjämningsreserv (RUR)

14

2022KS605

Kommunstyrelsen

Datum
2023-07-06

Diarienummer
2022KS605 100

Svar på initiativärende om inrättande av resultatutjämningsreserv (RUR)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att inte föreslå införandet av en resultatutjämningsreserv till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen beslutar att uppdraget är genomfört.

Sammanfattning av ärendet

Den 24 november 2022 beslutade kommunstyrelsen att överlämna initiativärendet om att undersöka förutsättningar för att inrätta resultatutjämningsreserv (RUR) till ekonomiutskottet. Den 9 februari 2023 hanterades ärendet i ekonomiutskottet. Utifrån presentation av förvaltningen är ekonomiutskottets rekommendation till kommunstyrelsen att inte införa resultatutjämningsreserv. Ekonomiutskottet gav också förvaltningen i uppdrag att svara på initiativärendet till kommunstyrelsen med rekommendationen att inte föreslå införandet av en resultatutjämningsreserv till kommunfullmäktige.

Med bakgrund av att det finns alternativa lösningar till resultatutjämningsreserv i det fall kommunen redovisar negativt balanskravsresultat föreslår ekonomiutskottet och förvaltningen att resultatutjämningsreserv inte införs.

Nackdelarna bedöms överstiga fördelar med modellen. Dessutom föreslår lagrådsremissen som utreder ”En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner” att resultatutjämningsreserven ska ersättas med att en resultatreserv införs.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 6 juli 2023
- Anteckningar Ekonomiutskottet den 9 februari 2023
- Kommunstyrelsens beslut den 24 november 2022 § 428
- Initiativärende om Inrättande av resultatutjämningsreserv (RUR) i Härryda, daterat 24 november 2022

Ärendet

Den 24 november 2022 beslutade kommunstyrelsen att överlämna initiativärendet om att undersöka förutsättningar för att inrätta resultatutjämningsreserv (RUR) till ekonomiutskottet. Den 9 februari 2023 hanterades ärendet i ekonomiutskottet.

Utifrån presentation av förvaltningen är ekonomiutskottets rekommendation att inte införa en resultatutjämningsreserv. Ekonomiutskottet gav också förvaltningen i uppdrag att svara på initiativärendet till kommunstyrelsen med rekommendationen att inte föreslå införandet av en resultatutjämningsreserv till kommunfullmäktige.

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, både på kort och långt sikt. Grundtanken bakom begreppet god ekonomisk hushållning är att varje generation av invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och själva konsumerar, samt att gjorda investeringar ska kunna ersättas. En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande kostnader och intäkter (balanskravet). Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. Regleringen av balanskravet kan innebära en inlåsnings effekt, eftersom underskott som huvudregel alltid måste återställas, medan överskott inte kan användas för annat än att förstärka det egna kapitalet. Syftet med resultatutvecklingsreserven är att kommuner och regioner ska få bättre möjligheter att utjämna intäkter över tid och få bättre förutsättningar att möta effekterna av konjunkturvariationer och på så sätt minimera inlåsnings effekterna.

Enligt lagstiftningen ska kommunen ta fram riktlinjer för hur uttag och insättning till en resultatutvecklingsreserv ska ske. Lagen säger också ”Medel från en resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.” En konjunkturcykel kan dock vara svår att definiera. Enligt förarbetena till de statliga regelverken kan en prognos av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren, användas som riktvärde för när uttag ska få göras. Om prognosen understiger genomsnittet får reserven användas. Enligt detta kan en disponering budgeteras om prognosen under budgetarbetet understiger det tioåriga genomsnittet.

Resultatutvecklingsreserven finns inte med i resultaträkningen utan är en sidoordnad uppställning i balanskravsutredningen och en delpost i det egna kapitalet i balansräkningen.

En alternativ lösning till en resultatutjämningsreserv är att kommunfullmäktige beslutar att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl. Det är även tillåtet att budgetera med negativt underskott om man kan hänvisa till synnerliga skäl. Tre synnerliga skäl nämns i förarbetena till lagreglerna.

- Den finansiella ställningen är så stark att det kan vara försvarbart att under en tid gå med ett planerat underskott.
- Omstruktureringskostnader av engångskaraktär i samband med större strukturförändringar av verksamheten som på sikt leder till ett effektivare resursutnyttjande och god ekonomisk hushållning.
- Andra skäl som kan försvaras med ett mycket väl motiverat resonemang om god ekonomisk hushållning.

Fördelen med en resultatutjämningsreserv är att kommande negativa resultat kan balanseras med tidigare positiva resultat. Nackdelar med den är att kommunen riskerar att låsa in sig i uppsatta regelverk och att uttag ur fonden kanske inte är möjligt det år man tänkt sig. Dessutom finns det risk för att ekonomin ser bättre ut än vad den är och därmed leder till ogynnsamma beslut på lång sikt.

Resultatutjämningsreserven regleras i kommunallagen samt i lagen om kommunal bokföring och redovisning. Ett införande av en resultatutjämningsreserv ska beslutas av kommunfullmäktige och ingår i kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Det ska också tilläggas att en utredning om ”En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner” pågår. Enligt den nya lagrådsremissen föreslås resultatutjämningsreserver ersättas med resultatreserver. Om beslut fattas i enlighet med lagrådsremissen så kommer resultatutjämningsreserver att avvecklas på sikt.

Förvaltningens bedömning

Med bakgrund av att det finns alternativa lösningar till resultatutjämningsreserven samt att det inte med säkerhet är möjligt att nyttja reserven på det sätt som kommunen önskar så bedöms nackdelarna överstiga fördelarna med modellen.

Då dessutom den nya lagrådsremissen som utreder ”En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner” föreslår att resultatutjämningsreserver ska ersättas med resultatreserver så talar även detta för att inte skapa en resultatutjämningsreserv.

Pia Alhäll
Kommundirektör

Oskar Nilsson
Ekonomichef

Dnr:2022KS14

Beslutande i Eku

Per Vorberg (M)
Patrik Linde (S)
Mikael Johannison (M)
Gun Wågsjö (C)
Marie Strid (MP)

Adjungerande i Eku:

Anders Halldén (L)
Håkan Eriksson (KD)
Björn Mattsson (V)
Martin Tengfjord (SP)
Ulf Dermark (KP)

Från förvaltningen deltog:

Peter Lönn
Oskar Nilsson
Helena Hatheyer
Louise Skålberg
Irmana Cukur
Sanna Nadj
Helena Lundqvist

Anteckningar från ekonomiutskottet 9 februari kl 8:30-12:00

Nr	Ärende	Anteckningar
1.	Godkännande av anteckningar från 19 januari 2023	Anteckningar från den 19 januari 2023 godkänns.
2.	Preliminärt bokslut 2022	<p>Helena Hatheyer presenterar preliminärt bokslut för koncern/kommun 2022.</p> <p>Koncernens resultat uppgår till 382 mnkr och de finansiella målen för god ekonomisk hushållning uppnås.</p> <p>Kommunens resultat uppgår till 314 mnkr och det är i nivå med tidigare prognoser. Det finns fyra större budgetavvikelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exploatering och gatukostnadsersättningar, 97 mnkr • Skatter och bidrag, 94 mnkr • Lägre efterfrågan hemtjänst/särskilt boende, 29 mnkr • Marksanering, -14 mnkr <p>Även kommunen når de finansiella målen för god ekonomisk hushållning med god marginal.</p>

Nr	Ärende	Anteckningar
		Ekonomiutskottet noterar informationen.
3.	Exploateringsredovisning	<p>Revisionen anser att kommunen bör tillämpa ”succesiv vinstavräkning” inom exploateringsredovisningen och att kommunen med nuvarande modell för hantering av exploateringskostnader/intäkter avviker från god redovisningssed.</p> <p>Härryda kommun redogör i not, i årsredovisningen, att ett avsteg från rekommendationen görs.</p> <p>Under 2022 finns 33 exploateringsprojekt aktiva varav 5 st slutredovisas och 13 st delredovisas.</p> <p>En fördel med att oftare än i dag delredovisa projekt är en möjlighet till jämnare resultat över åren. Nackdelar med tätare redovisningar är att mycket tid läggs på kalkyler som är osäkra och det finns risk att räkna hem vinster som i ett längre perspektiv inte visar sig bli en vinst.</p> <p>Ekonomiutskottet noterar informationen.</p>
4.	<p>Resultatutjämningsreserv (RUR)</p> <p>- Uppdrag från KS (24 nov 2022)</p>	<p>Den 24 november lämnade ks ett uppdrag till ekonomiutskottet att undersöka förutsättningar för att inrätta resultatutjämningsreserv (RUR). Helena Hatheyer och Oskar Nilsson redogör för fördelar och nackdelar med RUR.</p> <p>Syftet med RUR är att utjämna intäkter över tid och få bättre förutsättningar att möta konjunkturvariationer.</p> <p>Följande alternativ till RUR finns vid negativa resultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KF antar en åtgärdsplan för reglering av ett negativt resultat • KF kan vid ”synnerliga skäl” besluta att en reglering av ett negativt resultat inte behöver göras • Tillåtet att budgetera med negativt resultat om man kan hänvisa till ”synnerliga skäl” <p>Fördelen med RUR är att kommande negativa resultat kan balanseras med tidigare positiva resultat.</p> <p>Nackdelar med RUR är att kommunen riskerar att låsa in sig i uppsatta regelverk och att uttag ur fonden kanske inte är möjligt det år man tänkt sig. Dessutom finns det risk för att ekonomin ser bättre ut än vad den är.</p> <p>Utifrån presentationen rekommenderar ekonomiutskottet kommunstyrelsen att inte införa resultatutjämningsreserv och uppdrar åt förvaltningen</p>

Nr	Ärende	Anteckningar
		att i ett ärende föreslå kommunstyrelsen att inte införa resultatutjämningsreserv.
5.	Pensioner, fullfond- eller blandfundsmodell	<p>Härryda kommun tillämpar fullfundsmodell vid redovisning av pensioner. Enligt lagen ska blandfundsmodellen tillämpas.</p> <p>Fullfundsmodellen innebär att hela pensionsskulden tas in i balansräkningen. Blandmodellen innebär att endast pensioner intjänade efter 1998 återfinns i balansräkningen.</p> <p>Effekt vid byte till blandmodell:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stärker det egna kapitalet • Minskning av avsättningen till pensioner • Ökad ansvarsförbindelse • Byte av redovisningsprincip • Omräkning av siffror och nyckeltal bakåt i tiden • Bättre soliditet <p>I årsredovisningen lämnas en upplysning om avsteget från lagen.</p> <p>Ekonomiutskottet noterar informationen.</p>
6.	Momshantering, inköp av idrottshall	<p>Oskar Nilsson redogör för hur momskostnaden hanteras vid inköp av idrottshallen.</p> <p>Köparen (kommunen) betalar säljaren en summa exklusive moms. Köparen övertar säljarens rättighet/skyldighet att jämka avdrag för ingående skatt och återsöker moms i kommunkontosystemet och betalar ut denna till säljaren i efterhand.</p> <p>Om skatteverket beslutar att återsökning av moms inte beviljas står säljaren risken.</p> <p>Ekonomiutskottet noterar informationen.</p>
7.	Ekonomiska planeringsförutsättningar 2024-2026	<p>Helena Lundqvist redogör för de ekonomiska planeringsförutsättningarna.</p> <p>Jämfört med den budget som antogs i december 2022 har förutsättningarna för kommande planperiod försämrats. Framst till följd av ökad inflation och den påverkan som inflationen har på framförallt pensionskostnaderna. Det innebär att resultaten för 2023 och 2024, med senaste skatte- och pensionsprognoser, är negativa. Ärendet ”ekonomiska planeringsförutsättningar 2024-2026 (2028) behandlas i kommunstyrelsen den 9 mars och i kommunfullmäktige den 30 mars.</p>

Nr	Ärende	Anteckningar
		Ekonomiutskottet noterar informationen.
8.	Ny strategisk plan -Uppdrag från KS (12 januari 2022)	<p>Utkast till Strategisk plan har skickats ut till partierna och förslag till kompletteringar har inkommit. Per Vorberg sammanställer de inkomna förslagen och innan nästa ekonomiutskott kommer en ny version att skickas ut med målsättningen att beslut tas om den strategiska planen på KS den 9 mars.</p> <p>Tidplan för arbetet med strategisk plan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19 januari: första utkast till strategisk plan • 9 februari: Inspel på utkast • 9 mars: Beslut i EKU • 9 mars: Beslut i KS • 30 mars: Beslut i KF. <p>Ekonomiutskottet noterar informationen.</p>

Per Vorberg
Ordförande

Oskar Nilsson
Sekreterare

Sammanträdesdatum
2022-11-24

§ 428

Initiativärende om inrättande av resultatutjämningsreserv (RUR) i Härryda

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar ärendet om resultatutjämningsreserv till ekonomiutskottet.

Sammanfattning av ärendet

Peter Arvidsson (SD) har initierat ett ärende om inrättande av resultatutjämningsreserv (RUR) i Härryda, dnr 2022KS605.

Beslutsunderlag

- Initiativärende om Inrättande av resultatutjämningsreserv (RUR) i Härryda, daterat 24 november 2022

Förslag till beslut på sammanträdet

Peter Arvidsson (SD) föreslår att kommunstyrelsen ger förvaltningen i uppdrag att undersöka förutsättningar för att inrätta resultatutjämningsreserv och återrapportera till kommande kommunstyrelse.

Per Vorberg (M) föreslår med instämmande av Patrik Linde (S) och Håkan Eriksson (KD) att kommunstyrelsen remitterar ärendet om resultatutjämningsreserv till ekonomiutskottet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen bifaller Per Vorbergs förslag.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Nämndinitiativ

Kommunstyrelsen Härryda 2022-11-24

Inrättande av resultatutjämningsreserv (RUR) i Härryda

Resultatutjämningsreserv är ett sätt att balansera kommunens resultat över en konjunkturcykel. Om Härryda nu hade haft en RUR hade vi stått bättre rustade och haft en enklare situation att hantera de kraftiga ekonomiska svängningar som nu är verklighet.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

att KS beslutar ge förvaltningen i uppdrag att undersöka förutsättningar för att inrätta resultatutjämningsreserv och återsrapportera till kommande KS;

För Sverigedemokraterna Härryda kommun 2022-11-24

Peter Arvidsson, Ledamot Kommunstyrelsen